

kunne fungere helt uden Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd, helt uden et politisk nordisk samarbejde. Jeg mener, at vi skal holde fast ved det, men det kan sagtens fungere uden. Vi har jo set, også i det forløbne år, hvordan der hele tiden sker ting, helt uden at politikerne er inde i det, og det er jo fint: massevis af fusioner i erhvervslivet, inden for det skandinaviske, inden for det nordiske hjemmemarked – som man betragter det som – vi ser børssamarbejdet, som er nævnt i redegørelsen, mellem børserne i København, Stockholm, Oslo er kommet til, Reykjavík har også meldt sig, og de baltiske lande vil også gerne med i det samarbejde.

Det er ikke store lande, det er de nordiske jo ikke, men når man går sammen, bliver man større, og det teknologiske er helt i front, sådan at man kan lære noget, også ude i den store verden, på det område. Norden er ikke bagud, Norden er foran, og det ville være velgørende, hvis der blev sat penge af på budgettet, sådan at man kunne gøre lidt reklame for det, og sådan at man ikke hele tiden fik det indtryk i den offentlige debat, at det nordiske samarbejde er en fiasko, at det ikke fungerer, og at der ikke sker noget.

Sandheden er jo, at vi tager det som en selvfølge med pasunion, med fælles arbejdsmarked, med social union, med sprogkonvention og med alle de andre ting, uddannelsesområdet også. Det fungerer med de massevis af institutioner og ordninger, der bare fungerer. Mange af dem bygger på stordriftsfordele. Hver for sig er de nordiske lande små, går vi sammen, har vi en størrelse, og så kan vi løse nogle ting meget bedre. Og det gør vi så.

Man kunne også nævne – hvad der ikke er nævnt her af en eller anden grund – at der jo også efterhånden er et militær- og forsvarsarbejde i de nordiske med fælles manøvrer og med fælles indkøb af helikoptere. Er man stor, kan man få rabatter, og så går man sammen om dét. Så det blomstrer i Norden med samarbejde.

Men på det politiske plan med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd er der problemer. Og derfor er det godt, at man er kommet med den vismandspanelrapport, som ministeren har været med til at tage initiativ til; det har været helt rigtigt. De er kommet med nogle tanker, som jeg mener i grundtrækkene er rigtige.

Der må laves om på strukturen i det nordiske samarbejde. Disse tre søjler med Nordenudvalget, Nærområdeudvalget og Europaudvalget er noget – ja, det står der ikke, men så siger jeg det

her: Det er min opfattelse, at EU-inficerede eller -inspirerede tanker med søjler og alt det dér ikke duede. Det nordiske samarbejde i den tid, jeg har været med, og det er efter 1995, har ikke været godt, det kunne gøres meget bedre. Og derfor er grundtanken i det, der lægges op til, rigtig, nemlig, at man – og det er jo i virkeligheden det, der sker – går tilbage til systemet, som det var før: emneopdelt i forskellige udvalg, uddannelse, det sociale, energi, miljø, retsområdet osv. Nu kalder man det cirkler, og det kan man da godt.

Jeg tror, at det vil gøre det nordiske samarbejde meget mere vedkommende, hvis eksempelvis strukturen kan udvikles sådan, at f.eks. ordførerne på uddannelsesområdet fra de nordiske lande og de selvstyrende områder, Åland, Grønland og Færøerne, mødes og diskuterer uddannelse. Dér har man altså nogle ordførere, nogle politikere, som ved noget på området, som er engagerede, som skal hjem og arbejde i det hjemlige parlament, og det nationale parlamentariske arbejde er jo altid første prioritet. Sådan er det. Så bliver det vedkommende, så kan man inspirere hinanden, og så kan disse, skal vi sige, førsterangspolitikere på de her områder på fagene i højere grad sætte noget nordisk i gang. Så det er en rigtig tanke på det område, og den støtter jeg. Selve udformningen af det er lidt løs, men jeg mener, at den overordnede tanke er rigtig.

Så omkring budgetreformen: Jeg er lidt betænkelig, hvis der i den budgetreform ligger, at der er en række institutioner og projekter, der skal køres ud og ikke længere være i fællesnordisk regi, men køre sådan bilateralt, og at man direkte skal betale ind til det fra de forskellige lande uden om det nordiske samarbejde.

Og så til sidst: Det er selvfølgelig en god tanke, hvis de nordiske lande kan tale med én stemme ude i verden og herunder i EU, og det ville da være godt i det omfang, det kan lade sig gøre. Der er jo eksempler på, at de nordiske lande i virkeligheden har nogenlunde den samme opfattelse på et område, men alligevel kan man ikke – det er især Sverige og Danmark og Norge – blive enige om at tale med én røst. Men det er jo ikke noget, vi kan klandre andre for end os selv. Og den dér indbyrdes rivalisering ville det velgørende hvis man kunne komme ud over, så kunne vi have lige så meget vægt som f.eks. Benelux, som befolkningsmæssigt er på samme størrelse som de nordiske lande.